

VOLITVE IN ŽENSKÉ

Priprave na letošnje volitve so v polnem teku. To bodo seveda posebno tehtne in pomembne volitve, saj bomo prvič volili delegate v skladu z novo ustavo.

Najprej velja naglasiti, da so dosedanje kadrovske priprave na volitve (predkandidski in kandidacijski postopki) uspešno potekali, kar nenazadnje dokazujejo tudi rezultati, da je bilo med evidentiranimi možnimi kandidati več neposrednih proizvajalcev, žensk in mladine.

Kot sem omenil, je med kandidati tudi precej več žensk, kot jih je bilo doslej. To seveda ni naključje, kajti konferenca za družbeno aktivnost žensk si je že nekaj časa prizadevala, da bi vsaj to pot volitve bolj pobarvali po žensko kot sicer.

Vsi se zavedamo, da so naše žene na pomembnih in odgovornih delovnih mestih, da so bistre, razgledane, marljive in cenjene tovarišice.

Res je, da smo se teh dejstev zavedali že v preteklih volitvah, pa vendar sta takrat prevladovali dve za lase privlečeni "resnici".

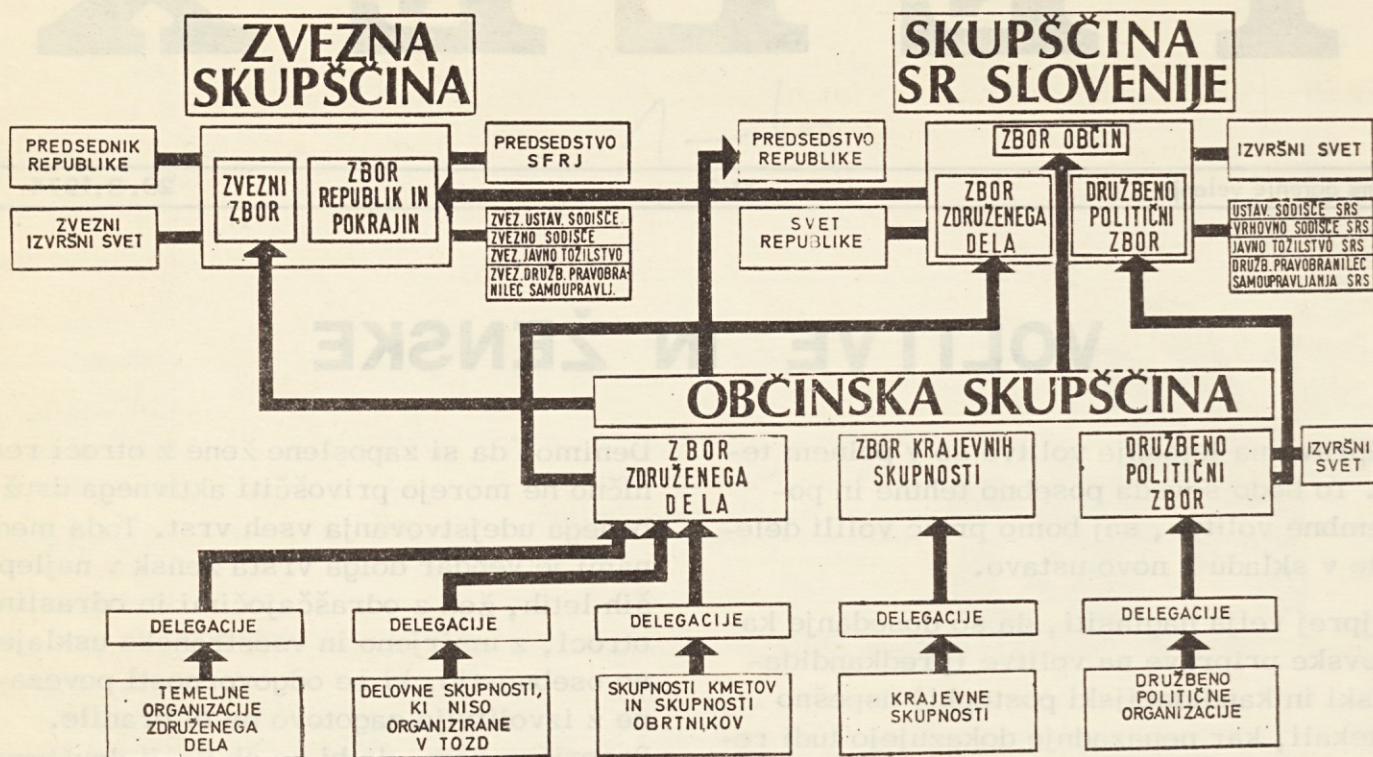
Nekateri so pravili takole: "Ženska je premalo osveščena, v svoji mentaliteti je nezavedno ali zavedno tako pod vplivom moškega, tako odvisna od njega, da celo sama med moškim kandidatom in žensko kandidatko na volilni listi dosti raje obkroži moškega kot žensko."

O drugi "resnici" pa njeni zagovorniki pravijo takole: "Kaj bi silili našo dvojno obremenjeno ženo, da se še politično udeleži, saj ob vsestranski obremenitvi pomanjkanje časa in skrbi za otroka, tega sama tudi ne želi in ne zmore."

Denimo, da si zaposlene žene z otroci resnično ne morejo privoščiti aktivnega družbenega udejstvovanja vseh vrst. Toda med nami je vendar dolga vrsta žensk v najlepših letih, žen z odraščajočimi in odraslimi otroci, z umirjeno in vsestransko usklajeno osebnostjo, ki se odgovornosti povezan z izvolitvijo zagotovo ne bi branile. Prepričan sem, da bi se ob večji družbeni aktivnosti žena hitreje reševali takoiimenovani "ženski problemi", kot je otroško varstvo in podobno. Zato moramo vsi skupaj resnično stremeti k temu, da bodo naše zaposlene žene dobro zastopane v vseh organih našega samoupravnega življenja.

Jože Krebl

Pred nami so volitve delegatov za delegacije v zборе občinskih skupščin. S predvolilno aktivnostjo smo začeli pred letom dni, ko se je začelo evidentiranje možnih kandidatov. Z evidentiranjem in potrjevanjem kandidatov smo sedaj pri kraju. Po osnutkih republiške in zvezne ustave so pred nami novosti v volilnem sistemu. Namesto poslancev bomo sedaj volili delegate in delegacije. To pomeni, da smo začeli uresničevati nov volilni sistem, ki sloni na delegatskem načelu, iz katerega izhaja uresničevanje delavčeve osnovne pravice in izpolnjevanje njegove osnovne dolžnosti, da neposredno, enakopravno in demokratično odloča o pogojih in rezultatih svojega dela, da neposredno ureja skupna družbena vprašanja. V novi obliki ne bo več neorganiziranih posameznikov, temveč bodo klasične odbornike in poslance zamenjale delegacije delovnih ljudi, organiziranih v temeljnih samoupravnih skupnostih. Te delegacije bodo temelj in sestavni del skupščin družbenopolitičnih skupnosti. Gre za nove odnose, ki bodo povezani s samoupravno organiziranimi interesi delovnih ljudi. Namesto političnega odločanja in preglasovanja se bo vse bolj uveljavljalo samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje. Pri uresničevanju delegatskih odnosov mislimo na posebno obliko neposredne de-

mokracije. Delegatski sistem označujemo torej kot sistem odnosov v družbenem upravljanju, za katerega je značilno, da ljudje sodelujejo v procesu odločanja neposredno po svojih delegatih oziroma delegaciji kot celoti.

Roki za volitve so znani. Za nami je tudi že sprejetje nove ustave SFRJ in SRS in ustreznih zakonov o volitvah. Do sedaj so bili sprejeti tudi že statuti temeljnih samoupravnih organizacij, skupnosti in občin v duhu nove ustave.

Od 3. do 12. marca so bile kandidacijske konference v temeljnih samoupravnih skupnostih. Na teh konferencah smo obravnavali možne kandidate za občinski družbenopolitični zbor in za organe republiške in zvezne skupščine. 15. marca so se sestale občinske kandidacijske konference.

Volitve članov delegacij v TOZD in drugih delovnih skupnostih bodo 28. marca 1974.

Delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih bodo 31. marca 1974 volili delegacije krajevnih skupnosti, delegacije delovnih ljudi v kmetijstvu in obrtnih dejavnostih ter glasovali o kandidadni listi za delegate družbeno-političnih zborov občinskih skupščin. Mi bomo volili dvakrat. 28. marca v tovarni, 31. marca pa v krajevni skupnosti.

V času od 1. do 8. aprila se bodo delegacije oziroma konference delegacij temeljnih samoupravnih skupnosti sestale na prvi seji in določile svojega delegata za prvo sejo občinske skupščine ter predlagale kandidate za delegate za zvezni zbor skupščine SFRJ in Slovenije.

Republiška kandidacijska konferenca se bo sestala na drugi seji 15. aprila. Obravnavala in sprejela bo poročilo volilne komisije o poteku kandidacijskega postopka v delegacijah temeljnih samoupravnih skupnosti in v družbenopolitičnih organizacijah. Sprejela bo listo kandidatov za delegate zveznega zbora skupščine SFRJ ter listo kandidatov za delegate družbenopolitičnega zbora republiške skupščine ter kandidate za člane predsedstva SRS in člane predsedstva SFRJ.

Prve seje občinskih skupščin bodo 30. aprila. Na teh sejah bodo izvolili izvršne svete občinskih skupščin, volili člane predsedstva SRS in delegate v zvezni zbor skupščine SFRJ. Določili bodo skupine delegatov, ki odpošljejo delegate v zbor združenega dela skupščine SRS in določili delegate v zbor občin skupščine SRS.

Družbenopolitični zbori občinskih skupščin pa bodo na svojih sejah volili delegate v družbenopolitični zbor skupščine SRS.

V začetku maja se bo sestala na prvi seji skupščina SR Slovenije in izvolila svojo delegacijo za zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ ter člane predsedstev SFRJ in SRS.

V sredini maja pa bo prva seja vseh zborov zvezne skupščine.

EKSKURZIJA

BILI SMO V RAVENSKI ŽELEZARNI

Sredi februarja smo v mladinskem odboru sprejeli sklep, da prvo prosto soboto izkoristimo za izlet na Koroško in z ogledom ravske Železarne prekinemo nekajmesečno "sušno" obdobje v dejavnosti aktiva štedilnikov I.

Zadnje dni pred odhodom smo uprizorili pravo telefonijado na vseh ravneh, dokler

se zgodnjega sobotnega jutra nismo zbrali na avtobusni postaji. Krmežljavih obrazov smo se poslovili od prebujajočega se mesta in okrog devete ure najavili naš obisk pred vhodom v železarno.

Po sprejemnem nagovoru vodiča, ki je brez nepotrebnega suhoparnega predavanja na kratko orisal pot Železarne, specifičnost njihovega dela, težave in uspehe, smo z zaščitno čelado na glavi odkorakali med proizvodne hale. Med potjo smo izvedeli nekaj več o smernicah razvoja tovarne, o politični organiziranosti v smislu novih delavskih amandmajev pa o ukrepih v proizvodnji, ki so bili nujni zaradi redukcije električne energije, in nenazadnje o sistemu nagrajevanja zaposlenih delavcev.

Najprej smo si ogledali topilnico, v kateri je kljub moderniziranemu procesu še vedno najtežje delo v ravenski Železarni. Pri tem ne gre toliko za težavnost, kot za delovne pogoje v dimu, prahu in plinih, ki so posledica taljenja kovine. V ostalih obratih so mnogo lažji pogoji dela. Izjema je verjetno le še hala, kjer večje kose, segrete do žarjenja, grobo obdelujejo na posebno izvedenih stiskalnicah.

Seveda pa je moje razmišljanje o težavnih pogojih ravske železarne zgolj relativno, saj na dobrodušnih, prepotenih obrazih, ki jih je ob pogledu na našo skupino od časa do časa preletel veder nasmeh, vsega tega ni bilo opaziti.

Večji del linij v valjarni v času našega obiska ni obratoval. Kljub temu pa nam je vodič nazorno prikazal delo v tej hali, ki zahteva od zaposlenih kar največjo mero delovne discipline, saj le majhna nepazljivost lahko povzroči hudo nesrečo. Na koncu smo si ogledali hale, kjer izdelujejo najrazličnejše polizdelke za poltežko in lahko industrijo. Visoka stopnja avtomatizacije, je pri strožnicah in drugih obdelovalnih strojih marsikje že zamenjala človeške roke, ki so, menim, prav v ravenski Železarni še posebno prisotne – roke, ki v ognju, dimu in znoju utrjujejo temelje našemu samoupravnemu socializmu in lepšemu jutri vseh nas.

S to mislijo smo se poslovili od gostiteljev, za spomin pa smo se ovekovečili s fotografskim posnetkom.

NAŠ RAZGOVOR

PREŠERNOVA NAGRADA ZA NAŠEGA
SODELAVCA

DRAGO PRESKER, dipl. ing. elektrotehnike

8. februarja 1974 so na ljubljanski univerzi podelili letošnje študentske Prešernove nagrade. Med nagrajenimi je tudi naš sodelavec Drago Presker, glavni konstruktor industrijske elektronike.

Preden nam je Drago povedal več o svoji nagradi, smo ga prosili za kratek življenjepis.

Drago Presker se je rodil 22.2.1947 v Celju. Osnovno šolo je obiskoval v Braslovčah in Polzeli. Srednjo elektrotehniško šolo je z odličnim uspehom končal v Krškem, nakar ga je pot zanesla na ljubljansko fakulteto za elektrotehniko.

Fakulteto je končal januarja 1973. Kot dipl. ing. elektrotehnike se je 19. II. 1973 zaposlil v TGO Gorenje Velenje.

Po diplomi pa Drago Presker ni opustil študija, pač pa se je prijavil na razpis za študentsko Prešernovo nagrado. Nalogo je izdelal do 25.12.1973.

Drago Presker je bil vesel nagrade in rad se spominja svečanega trenutka, ko mu je bilo izročeno to visoko priznanje. Z veseljem pa je tudi odgovoril na naša vprašanja.

"KATERO TEMO SI SI IZBRAL?"

"Izbral sem si zanimivo temo iz področja elektromedicine. Naslov naloge je bil Raziskave možnosti za uporabo funkcionalne električne stimulacije (FES) na paraplegičnih pacientih. Z nalogo sem obdelal problematiko funkcionalne električne stimulacije paraplegičnih pacientov in ustrezno merilno tehnologijo. Takšno temo sem izbral predvsem zato, ker so raziskovanja na tem področju nova in zato toliko bolj zanimiva. Z reševanjem problemov iz elektromedicine sem se intenzivno ukvarjal v zadnjih dveh letih študija, na tem področju pa sem tudi diplomiral."

"KATERI SO VZROKI ZA NASTANEK ELEKTROMEDICINE IN S ČIM SE TA VEJA ZNANOSTI UKVARJA?"

"Vemo, da današnji tempo življenja povzroča vedno večje število težjih nesreč, predvsem v prometu in industriji, kar je nedvomno eden izmed glavnih družbenih in gospodarskih problemov naše sodobnosti. Pri takšnih nesrečah pride mnogokrat do paraplegičnih in hemiplegičnih poškodb (delna ali popolna hromost). Takšni pacienti ne morejo več zavestno upravljati svojih mišic. Nujno je bilo, da je družba razvila nova področja znanosti. Ta nova področja znanosti ljudem pomagajo in jih usposablajo, da se vrnejo v kar se da normalen način življenja. Da se je FES tako hitro utrla trdno pot v terapiji in rehabilitaciji, se moramo zahvaliti predvsem hitremu razvoju sodobne elektronike. Prav elektromedicina nam je lahko vzgleden primer, kaj je mogoče doseči, če se združijo posamezne veje znanosti (medicina in elektrotehnika), si najdejo nek skupen jezik in si med seboj nesebično pomagajo. To sodelovanje je rodilo vrsto pripomočkov, ki plegičnim pacientom v čim večji meri vračajo kontrolo nad njihovimi prizadetimi okončinami."

"KAJ JE PRAVZAPRAV FES"

"Že dolgo nam je znan pojav, da se mišična vlakna pod vplivom električnega toka krčijo. To nam je lahko pri pravilni izbiri oblike in velikosti stimulacijskega toka in pri pravilno izbranih motoričnih točkah osnova, da lahko funkcionalno električno sti-

mulirano paralizirano mišico z malo iznajdlivosti in prizadevanja uspešno uporabimo kot pogonski motor v ortopedskih pripomočkih. Na žalost pa tako lahko uporabimo le še dovolj močne mišice pacientov s spiralnimi in perifernimi lezijami. Pri spodnjih motorno-nevronskih lezijah nam mišice kljub rednemu razgibavanju hitro atrofirajo in so za takšne primere neuporabne. Ne smemo pa pozabiti, da tak način uporabe spremlja množica problemov, kot je npr. hitro utrujanje mišic."

"KATERE PROBLEME SI ZAJEL IN REŠEVAL V IZBRANI TEMI?"

USPEL VEČER AMATERSKEGA FILMA

Kinoklub "Gorenje" je v petek, 15. marca 1974, pripravil lep večer amaterskega klubskega filma. V velenjski knjižnici je gostoval kinoklub "Minifilm" iz Ljubljane.

Preden so pričeli z otvoritvijo večera, so si člani konokluba iz Ljubljane ogledali Foitovo zbirko na gradu, poleg tega pa so bili presenečeni nad ureditvijo knjižnice in razstavnega prostora.

Kinoklub "Minifilm" iz Ljubljane je bil ustanovljen leta 1969. Danes šteje okrog 50 članov. Člani snemajo svoje amaterske filme, delajo pa tudi skupaj v klubu. Največ so posneli filmov v otroških vrtcih in živalskih vrtovih.

Leta 1972 so ustanovili sekcijo tudi v Velenju, nato pa se je ta sekcija osamosvojila v kinoklub "Gorenje". Zato pa se člani obeh klubov iz leta v leto obiskujejo. Ta srečanja izkoristijo za razgovore o svojih filmih, o novih tehnikah in vseh novostih v amaterskem kratkem filmu.

Tako so ljubljanski amaterji prikazali štiri svoje filme na petkovem filmskem večeru v Velenju.

Pred projekcijo vsakega filma je avtor filma spregovoril nekaj besed o filmu. Kot prvega smo videli dokumentarni film "Paris". Trideset minut smo se sprehajali po Parizu. Nismo občudovali samo zgodovinskih in kulturnih znamenitosti, pač pa smo bili tudi na obisku pri slovenskem slikarju. Avtor Svato Kasal je film posnel v barvni tehniki, zato so bili prizori velemestnega utripa še lepši.

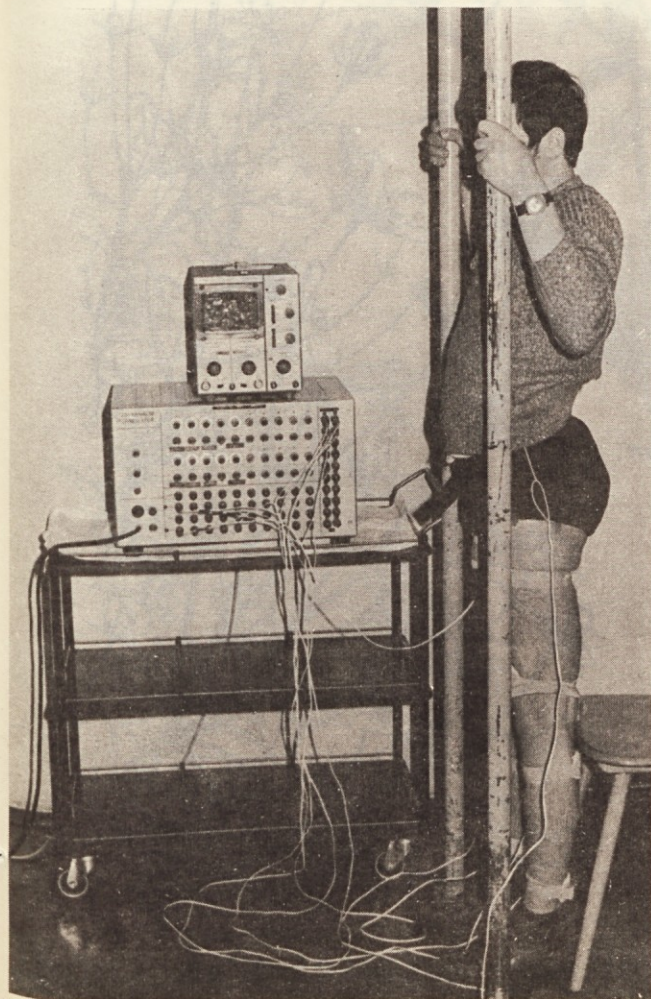
Bert Zavodnik je prikazal svoj prvi film, ki je bil opremljen z dvema magnetnima trakoma za glasbo in komentar. Zato je tudi filmu dal naslov "Prvi preizkus". Popeljal nas je na morje. V kamero je ujel precej komičnih prizorov, ki jih je dopolnil tudi s primernim tekstom.

Kasal Svato je prikazal še en film. To je bil sprehod po razstavi gotske plastike na slovenskem.

"Poizkušal sem obdelati predvsem problem vstajanja paraplegičnega pacienta z uporabo FES. Da bo hrom pacient res vstal iz sedečega položaja, moramo predhodno konstruirati večkanalni električni stimulator, ki v pravilnem časovnem zaporedju s pravo velikostjo električnih impulzov stimulira predhodno izbrane mišice ali skupine mišic obeh spodnjih ekstremitet. Preliminarni poizkus vstajanja je uspel. Rezultate teh poizkusov koristno uporabljajo v nadaljnjih raziskavah. Veliko željo imam, da bi paraplegični pacienti z uporabo FES samostojno hodili.

Še enkrat pa bi se rad iskreno zahvalil svojemu mentorju prof. dr. A. Vodovniku, doc. dr. A. Kralju in ostalim sodelavcem laboratorija za biokibernetiko in elektro-medicine Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani ter osebju Zavoda za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani. Na tem mestu bi rad še enkrat izrazil svojo hvaležnost 20-letnemu Ivanu Gabršku iz Slovenj Gradca, ki je potrpežljivo sodeloval v dolgotrajnih in včasih zelo bolečih eksperimentih. Vsi ti so mi omogočili, da sem delo uspešno dovršil."

Dragu Preskerju čestitamo!

Pacient med vajo

Prvi trije filmi so bili dokumentarni filmi. Zato smo pričakovali z nekoliko nestrpnosti še zadnji film drugega žanra. To je bil igrani film Jožeta Perka "Cankarjanstvo je bilo".

Avtor filma je velik ljubitelj in poznavalec Cankarja. Zato je pred leti želel posneti eno izmed Cankarjevih del. Tedaj je delo končal, vendar z njim ni bil zadovoljen. Zato je vse skupaj odložil. Po nekaj letih pa je posneto delo pregledal, dopolnil in posnel film o sebi. O svoji ljubezni do velikega umetnika.

Po projekciji tega filma so se člani obeh kinoklubov pogovarjali o teh filmih. Avtor Jože Perko je dejal, da je bil njegov film "Cankarjanstvo je bilo" bil odklonjen na festivalu amaterskega filma v Pulju. Posnet je resda na 16 mm traku, vendar ga je žirija precenila za preveč "profesionalnega". Avtor sam pa je dejal, da ne priznava amaterskih in profesionalnih filmov. Priznava samo dobre in slabe filme. Prav zaradi tega pa je škoda, da takšnih amaterskih filmov ni v kinematografih. Žal pa jih tudi ni na sporedih televizije.

V Velenju smo spet videli nekaj amaterskih filmov. Toda še več večerov bo potrebnih, da bo krog ljubiteljev še večji.

ilustracije: tatjana gruber

ATLETSKI KLUB VELENJE VABI NA BALKANSKI KROS

V nedeljo, 24. marca 1974, bo v Velenju balkansko prvenstvo v krosu za leto 1974. Organizator prireditve je Atletski klub Velenje, pokrovitelj tekmovanja pa je Sekretariat Centralnega komiteja ZK SRS, ki ga zastopa sekretar Franc Šetinc.

Nastopile bodo vse balkanske države, razen Albanije. Proga za kros poteka ob velenjskem jezeru, štarti in cilji pa bodo na stadionu. Otvoritev bo ob 10.30 uri. S tekmovanjem bodo pričele mladinke ob 11.00 uri. Člani bodo štartali ob 12.45 uri, zaključek tekmovanja pa bo ob 13.45 uri.

Obeta se nam lep športni dogodek, ki si ga bo zares vredno ogledati. Zato vas vabimo v nedeljo na stadion ob jezeru.

TELEX - Izdaja Tovarniška konferenca ZMS Gorenje Velenje. Naklada 4000 izvodov. Tiska : Dom kulture Velenje. Glavni urednik: Hinko Jerčič, odgovorni urednik: Miro Travner.

Š A H

V februarju so šahisti odigrali 2 hitropotezna turnirja. Na prvem je zmagal Repše Albin s 16 točkami med 17 šahisti. Na drugem turnirju je zmagal Goršek Milan z 11,5 točke, igralo pa je 14 šahistov Gorenja.

ŠAHOVSKA SEKCIJA GORENJE

Igralni dan sekcije je vsak petek od 16. do 20.30 ure v restavraciji "Nama" Velenje. V tem času so vsem članom kolektiva na voljo šahi in šahovske ure.

KAM IN KAKO NA LETNI DOPUST

Tudi v letošnjem letu bo del skrbi za letni dopust prevzela sindikalna pisarna. Sedaj že lahko dobite informacije o možnostih letovanja in organiziranega oddiha, ki ga nudijo razne turistične agencije. Vabimo vas, da se oglasite v sindikalni pisarni, kjer boste dobili želene podatke!

ŠPORTNE IGRE GORENJA

Na zadnji seji predsedstva Tovarniške konference ZMS Gorenje so sprejeli program dela za naslednje tri mesece. Sklenili so, da bodo pripravili športne igre ZP Gorenje. Le-te bi naj bile ob koncu aprila 1974.

STRELJANJE

Na tradicionalnem ekipnem mladinskem tekmovanju v streljanju za Kajuhov pokal, ki se ga je udeležilo 22 aktivov, je zmagala ekipa GORENJE TGO Velenje. Dosegli so 506 krogov, RŠC I. 500 krogov itd. Najboljši je bil Kušter (TGO) s 177 krogov.

VABIMO NA IZLET

V nedeljo, 7. aprila 1974, organizirajo planinci Gorenja izlet na Klemensko planino nad Logarsko dolino. Odhod ob 6.00 izpred Gorenja. Obvezna je zimska oprema (gojzarice, smuč. palice, temna očala).

Prijave z obvezno kavcijo 50,00 din pri tov. Železnik Riku - arhiv - do 25.3.1974.

Odbor